

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б. ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**кафедра теорії права та кримінально-процесуальної діяльності
факультету правоохоронної діяльності**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 08.2 «ПРОБЛЕМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ДПСУ»**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності)

Кваліфікація: Магістр національної безпеки (сфера прикордонної діяльності)

Професійна кваліфікація: офіцер оперативно-тактичного рівня Державної прикордонної служби України

ВСТУПНІ РЕКВІЗИТИ

Статус дисципліни: Навчальна дисципліна вибіркового компонента.

Тривалість курсу: 3 кредити (90 годин).

Мова викладання: українська.

Мета курсу: забезпечити здатність здобувачів вищої освіти ефективно виконувати функції управління та контролю у сфері запобігання корупції

Завдання навчальної дисципліни – надати слухачам теоретичні знання та практичні навички щодо організації запобігання корупції в ДПСУ.

Анотація курсу:

Актуальність курсу підтверджується потребою здійснення системної планової діяльності із недопущення та виявлення корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень, формування серед персоналу ДПСУ високих стандартів професійної поведінки, нульового толерування корупційних проявів.

В межах курсу підготовка офіцера-керівника оперативно-тактичного рівня здійснюється шляхом надання знань, формування вмінь та практичних навичок, необхідних для виконання обов'язків на посадах керівного складу Державної прикордонної служби України з питань запобігання корупції в ДПСУ. Курс спрямований на формування здатності здобувачів вищої освіти розв'язувати складні задачі і проблеми організації та підтримання на належному рівні системи запобігання корупції, що включає розробку та впровадження ефективних антикорупційних заходів визначеними суб'єктами запобіжної діяльності. Це, в свою чергу, передбачає вивчення нормативно-правової бази та практики правозастосування.

Вивчення курсі сприяє набуттю спроможності здійснювати організацію та управління антикорупційною діяльністю, визначати та оцінювати види та рівні корупційних ризиків ризику.

Матеріали курсу розроблені на основі провідного досвіду правоохоронної діяльності в сфері запобігання корупції, міжнародних та національних стандартів організації та здійснення запобігання корупції у прикордонній сфері.

Пререквізити курсу: Базові знання основ управління.

Викладач:

Начальник кафедри теорії права та кримінально-процесуальної діяльності доктор юридичних наук, професор Наталя Орловська, e-mail: natalyaorlovska@gmail.com

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує формування у слухачів наступних **компетентностей**:

А) Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, дослідження систем та процесів, донесення власних висновків, а також знань та пояснень.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ЗК 12. Здатність до оригінального мислення та інноваційної діяльності.

Б) Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 4. Здатність до виконання функцій управління діяльністю органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України, побудови системи підтримки прийняття рішень в повсякденних умовах, під час участі у виконанні завдань протидії організованій злочинності, тероризму та воєнного характеру.

ФК 6. Здатність до керівництва розвідувальною, контррозвідувальною, інформаційно-аналітичною та оперативно-розшуковою діяльністю, здійснення адміністративно-правових процедур в інтересах забезпечення національної безпеки України.

ФК 9. Здатність до організації протидії і запобігання корупційним діям та злочинам у сфері службової діяльності особового складу ДПСУ.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення слухачами наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН 1. Розробляти та організовувати опрацювання програмних та нормативних документів з питань прикордонної діяльності, які відносяться до управлінських функцій органів охорони державного кордону.

ПРН 4. Розробляти інформаційно-аналітичні матеріали, доповіді та інші службові (службово-бойові) документи.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Корупція та юридична відповідальність за корупційні прояви

Корупція як соціальне явище, системні зв'язки корупції та інших негативних соціальних явищ.

Поняття корупційного правопорушення та правопорушення, пов'язаного з корупцією.

Види юридичної відповідальності за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією: дисциплінарна, цивільно-правова, адміністративна, кримінальна.

Оперативно-розшукові та негласні слідчі (розшукові) заходи при виявленні та розслідуванні корупційних кримінальних правопорушень.

Реєстр осіб, які вчинили корупційні правопорушення.

Тема 2. Проблеми організації антикорупційної діяльності в ДПСУ

Місце та складові антикорупційного законодавства в системі запобігання корупції.

ДПСУ як суб'єкт запобігання корупції: нормативна основа та заходи. Особливості взаємодії з іншими правоохоронними органами.

Запобігання конфлікту інтересів. Дії при виникненні конфлікту інтересів. Робота з викривачами.

Тема 3. Проблеми удосконалення запобігання корупції в ДПСУ

Антикорупційна програма ДПСУ: особливості підготовки та оцінки ефективності.

Визначення корупційних ризиків та їх оцінка.

Особливості роботи з персоналом для запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Розподіл навчального часу за курсами, семестрами та видами навчального навантаження

Курс	Семестр	кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин										Форма підсумкового контролю
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота				Індивідуальна робота			Самостійна робота	
					лекції	групові заняття	семінарські заняття	підсумковий контроль	Усього	реферат	Конспект лекцій		
1	2	3	90	14	2	6	4	2	40	4	36	36	+
Усього	3	90	14	2	6	4	2	40	4	36	36	+	

Запланована кількість аудиторного навантаження – 14 годин

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин				Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4			
1	Корупція та юридична відповідальність за корупційні прояви	4	Л2	Сз2			02	1/1Л(2); 1/2 Сз(2) 2/1Гз(2), 2/2Гз(2), 3/1 Гз(2), 3/2 Сз(2)	12
2	Проблеми організації антикорупційної діяльності в ДПСУ	4	Гз2	Гз2					
3	Проблеми удосконалення запобігання корупції в ДПСУ	4	Гз2	Сз2					
Залік		2	32				04	3(2)	2
Всього		14					Всього		14

Умовні скорочення: лекція – Л, групове заняття – Гз, диференційований залік – З, заняття, що обов'язкове для оцінювання - Сз

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Назва теми і навчальні питання	Література
1 курс 2 семестр					
1			28	Корупція та юридична відповідальність за корупційні прояви	
	1	лекція	2	Корупція та її прояви: поняття та відповідальність 1. Корупція як соціальне явище. Системні зв'язки корупції та інших негативних соціальних явищ 2. Поняття корупційного правопорушення та правопорушення, пов'язаного з корупцією. 3. Види юридичної відповідальності за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією.	[1.1-1.14]; [2.1-2.3]; [3.1-3.5]
	2	семінар	2	Особливості юридичної відповідальності за корупцію 1. Поняття та види корупційних та пов'язаних з корупцією правопорушень. 2. Дисциплінарна відповідальність за прояви корупції. 3. Цивільно-правова відповідальність за прояви корупції. 4. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією. 5. Кримінальна відповідальність як інструмент запобігання корупції	
		самостійна робота	12	1. Корупція як економічний, політичний, соціально-психологічний феномен. 2. Сприйняття корупції у суспільстві. 3. Підстави та форми реалізації дисциплінарної відповідальності. 4. Правила кваліфікації корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, залежно від їх виду.	
		індивідуальна робота	12	Конспект теми №1	
2			28	Проблеми організації антикорупційної діяльності в ДПСУ	
	1	групове заняття	2	Антикорупційна діяльність як вид управлінської діяльності 1. Місце та складові антикорупційного законодавства в системі запобігання корупції. 2. ДПСУ як суб'єкт запобігання корупції: нормативна основа та заходи. Особливості взаємодії з іншими правоохоронними органами.	[1.1-1.14]; [2.1-2.3]; [3.1-3.5]
	2	групове заняття	2	Роль викривачів у запобіганні корупції в ДПСУ 1. Врегулювання конфлікту інтересів. 2. Становлення інституту викривачів корупції та сучасний стан його правового регулювання.	
		самостійна робота	12	1. Розробка загальнодержавних профілів ризику.	
		індивідуальна робота	12	Конспект теми №2	
3			32	Проблеми удосконалення запобігання корупції в ДПСУ	

Номер теми	Номер заняття	Види навчальних занять	Кількість годин	Назва теми і навчальні питання	Література
	1	групове заняття	2	Удосконалення антикорупційної діяльності в ДПСУ 1. Антикорупційна програма ДПСУ: особливості підготовки та оцінки ефективності. 2. Визначення корупційних ризиків та їх оцінка. 3. Особливості роботи з персоналом для запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.	[2.1-2.3]
	2	семінар	2	Основні напрями удосконалення антикорупційної діяльності в ДПСУ 1. Організаційно-правові питання удосконалення антикорупційної діяльності в ДПСУ. 2. Питання формування та реалізації Антикорупційної програми ДПСУ. 3. Оцінка корупційних ризиків та визначення ефективних заходів антикорупційної спрямованості	
		самостійна робота	12	1. Зарубіжний досвід запобігання корупції в прикордонних відомствах зарубіжних країн 2. Удосконалення системи суб'єктів та заходів запобігання корупції у світлі позиції міжнародних організацій.	
		індивідуальна робота	16	Конспект теми №3 Реферат (тема за вибором слухача)	
Залік			4		

Теми рефератів (один реферат за вибором):

1. Міжнародно-правові стандарти та їх втілення у законодавстві України у сфері запобігання корупції.
2. Визначення та оцінка корупційних ризиків в ДПСУ.
3. Особливості планування антикорупційних заходів в ДПСУ.
4. Підзаконні нормативні акти в сфері запобігання корупції.
5. Координація антикорупційної діяльності в ДПСУ.
6. Стан запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням в ДПСУ.
7. Конфлікт інтересів та запобігання йому.
8. Юридична відповідальність за корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення.

Тема реферату за актуальною тематикою, пов'язаною з матеріалом навчальної дисципліни може бути запропонована здобувачем вищої освіти.

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і дослідницького методу), групові заняття (з використанням лекційного методу з елементами практичної роботи), самостійна робота, виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування та доповіді на групових заняттях, захист індивідуальних завдань, написання рефератів. Вид семестрового контролю: залік.

Результати навчання	Зміст результатів навчання	Метод формування	Методи контролю досягнення
<p>ПРН 1. Розробляти та організувати опрацювання програмних та нормативних документів з питань прикордонної діяльності, які відносяться до управлінських функцій органів охорони державного кордону.</p> <p>Програмний результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК1, ЗК7, ЗК12; ФК4, ФК6, ФК9</p>	<p>Знання: знати сутність, зміст, принципи та завдання нормативно-правових актів антикорупційної спрямованості; знати завдання підрозділів, які здійснюють виявлення та запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням; знати керівні документи в зазначеній сфері.</p> <p>Розуміння: розуміти вимоги керівних документів з антикорупційної діяльності; розуміти порядок опрацювання документів. Формування нормативних приписів правоохоронного спрямування.</p> <p>Застосування: застосовувати методику підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів і документів; застосовувати методику проведення аналітичних досліджень.</p> <p>Аналіз: оцінювати ефективність дії сил та засобів охорони державного кордону, надавати пропозиції щодо їх удосконалення для зниження корупційних ризиків. оцінювати обстановку на державному кордоні та надавати пропозиції з метою підвищення ефективності антикорупційної діяльності ООДК</p> <p>Синтез: розробляти пропозиції з питань розробки та удосконалення нормативних документів антикорупційної спрямованості.</p> <p>Оцінювання: оцінювати якість рішень з питань, що належать до компетенції ДПСУ з використанням експертних методів; оцінювати спроможності підрозділів щодо виконання завдань за призначенням; оцінювати стан обстановки на державному кордоні.</p>	<p>Під час вивчення першої теми здобувачі вищої освіти вивчають поняття корупції, корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення; види юридичної відповідальності за корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією; поняття та призначення реєстру осіб, які вчинили корупційні правопорушення. Вивчення матеріалу здійснюється на лекції, та самостійно з використанням консультації викладача.</p> <p>Під час вивчення другої теми на групових заняттях слухачі вивчають практичні питання антикорупційної діяльності ДПСУ: місце та складові антикорупційного законодавства в системі запобігання корупції; ДПСУ як суб'єкт запобігання корупції: нормативна основа та заходи; особливості взаємодії з іншими правоохоронними органами; запобігання конфлікту інтересів; робота з викривачами.</p> <p>Під час вивчення третьої і теми слухачі на груповому занятті опановують удосконалення антикорупційної діяльності в ДПСУ: Антикоруційна програма ДПСУ; визначення корупційних ризиків та їх оцінка; особливості роботи з персоналом для запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 4 здійснюється за результатами написання реферату.</p>

<p>ПРН 4. Розробляти інформаційно-аналітичні матеріали, доповіді та інші службові (службово-бойові) документи.</p> <p>Результат спрямований на набуття таких компетентностей: ЗК1, ЗК7, ЗК12; ФК4, ФК6, ФК9</p>	<p>Знання: знати вимоги до оформлення документів антикорупційної спрямованості в ОСД ДПСУ.</p> <p>Розуміння: змісту загальнодержавних та відомчих документів для прийняття управлінських рішень.</p> <p>Застосовування: застосовувати методологію аналізу ризиків в антикорупційній сфері.</p> <p>Аналіз: аналізувати законодавчу базу, в рамках антикорупційної діяльності ДПСУ.</p> <p>Синтез: обґрунтовувати шляхи підвищення якості рішення в антикорупційній сфері; обґрунтовувати напрями розвитку антикорупційної діяльності ДПСУ.</p> <p>Оцінювати: оцінювати рівень загрози корупційних проявів національній безпеці на державному кордоні; оцінювати уразливість системи охорони державного кордону щодо протидії загрозам на державному кордоні; оцінювати рівень ризику щодо протидії загрозам на державному кордоні; оцінювати заходи щодо охорони державного кордону в контексті реалізації спроможностей підрозділів; оцінювати якість та результативність рішень щодо антикорупційної діяльності ДПСУ.</p>	<p>Досягненню ПРН 4 сприяють знання та розуміння особливостей антикорупційної діяльності ДПСУ.</p>	<p>Контроль досягнення ПРН 4 здійснюється за результатами виконання практичних індивідуальних завдань щодо визначення та оцінювання корупційних ризиків</p>
--	--	---	---

Оцінювання знань, вмінь та навичок слухачів здійснюється за методикою, визначеною «**Положенням** про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького

Оцінювання індивідуальних завдань здійснюється диференційовано за традиційною (національною) шкалою. Меже бути застосована бальна оцінка для підвищення точності та об'єктивності оцінювання. Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно до вимог, визначених у джерелі Підготовка та оформлення індивідуальних завдань з навчальних дисциплін : методичні рекомендації / укладач Д. А. Купрієнко. – Хмельницький : Електронне видання ФПКК НАДПСУ, 2019. – 47 с.

Слухач може обрати тему реферату чи індивідуального завдання з переліку, або обгрунтовано запропонувати власну тему в контексті виконання курсової роботи (проекту) або кваліфікаційної випускної роботи, що узгоджується з викладачем, який веде навчальну дисципліну.

Під час оцінювання есе враховують:

здатність слухача критично й незалежно оцінювати наявні дані, погляди, позиції, аргументи;

здатність розуміти, оцінювати та встановлювати зв'язки між фактами та оцінками;

уміння висловлювати власні погляди, обгрунтовувати й доводити свої думки.

Шкала оцінювання індивідуальних завдань

За традиційною шкалою	За шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	Характеристика
5 (відмінно)	A	90...100 (відмінно)	Роботу виконано на високому науково-теоретичному рівні, грамотно та логічно викладено. Слухач успішно та творчо застосовує теоретичні знання на практиці. В методиці аналізу враховано достатню кількість факторів, шкали вимірювання побудовані адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені правильно, інтерпретація результатів аналізу здійснена правильно, що дозволило сформулювати обгрунтовані висновки та рекомендації. Кожна складова оцінюється 25 балів.
4 (добре)	B	82...89 (дуже добре)	Робота виконана на високому науково-теоретичному рівні, але допущені несуттєві помилки. Слухач в основному успішно застосовує теоретичні знання на практиці. В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обгрунтовані висновки та рекомендації.
	C	75...81 (добре)	Роботу виконано на достатньому науково-теоретичному рівні із несуттєвими помилками. Слухач в основному успішно застосовує теоретичні

			знання на практиці, мав окремі несуттєві труднощі. В методиці не враховано несуттєві факторів, шкали вимірювання побудовані в цілому адекватні параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками,, які не суттєво вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена в цілому правильно, що дозволило сформулювати в цілому обґрунтовані висновки та рекомендації.
3 (задовільно)	D	67...74 (задовільно)	У роботі є суттєві помилки і неточності. Слухач застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав окремі суттєві труднощі. В методиці не враховано суттєві факторів, шкали вимірювання не враховують суттєві складові параметру, який вимірюється, розрахунки проведені з помилками, які вплинули на результат оцінювання, інтерпретація результатів аналізу здійснена не достатньо обґрунтовано , що призвело до помилкових висновків та рекомендації.
	E	60...66 (достатньо)	Робота виконана в цілому правильно на рівні мінімальних критерії, допущені грубі помилки. Слухач з певними труднощами застосовує теоретичні знання на практиці в типових ситуаціях, мав помилки в роботі.
2 (незадовільно)	FX	35...49 (незадовільно з можливістю повторного складання)	Допущено велику кількість грубих помилок. Слухач не може застосовувати одержані знання на практиці.
	F	1...34 (незадовільно з обов'язковим повторним виконанням)	Індивідуальне завдання не виконано.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Курс передбачає аудиторні заняття, індивідуальну роботу і роботу у складі групи, а також самостійне вивчення матеріалу з використанням консультації викладача.

Середовище навчання є творчим та відкритим.

Відвідування лекційних та групових занять у зборовий період є обов'язковим. Всі групові заняття оцінюються за результатами виконання індивідуальних завдань. Через поважні причини (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівни-ком курсу. Заняття, які слухач пропустив без поважних причин, відпрацьовуються за погодженням з викладачем.

Порушення кінцевих термінів подання роботи на перевірку та перескладання: Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Роботи, які здаються на перевірку із порушенням кінцевих термінів без поважних причин, оцінюються нижче на 10 балів (один рівень за національною шкалою).

Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях, обов'язкових для оцінювання з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни.

Під час навчання не допустимо порушення академічної доброчесності.

Забезпечення дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти (у т.ч. створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату) є важливими складовими системи забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості)

Дотримання академічної доброчесності слухачами передбачає :

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) х результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в роботах;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

- 1.1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. К. : Просвіта, 1996. 80 с. (зі змінами та доповненнями)
- 1.2. Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом від 8.11.1990 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/995_029
- 1.3 Директива 2014/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради про замороження та конфіскацію засобів та доходів отриманих злочинним шляхом у Європейському Союзі від 3.05.2014 р. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?qid=1574190326975&uri=CELEX:32014L0042>

1.4 Кримінальний кодекс України (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №25-26. Ст.131 (зі змінами та доповненнями)

1.5 Кодекс України про адміністративні правопорушення / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

1.6 Цивільний кодекс України / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

1.7 Кримінальний процесуальний кодекс України / Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

1.8 Про прокуратуру: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 2-3. 13ра.12 (зі змінами та доповненнями)

1.9 Про Державне бюро розслідувань: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2016. № 6. 13ра.55 (зі змінами та доповненнями)

1.10 Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 47. 13ра.2051 (зі змінами та доповненнями)

1.11 Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. 13ра.303 (зі змінами та доповненнями)

1.12 Про Державну прикордонну службу України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №27. Ст.208 (зі змінами та доповненнями)

1.13 Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією 13ра.завопорушення: Рішення НАЗК № 166 від 09.02.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0345-18>

1.14 Порядок дій уповноважених осіб органів Державної прикордонної служби України під час затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, без ухвали слідчого судді або суду: Наказ МВС України № 386 від 10 травня 2018 року

Базова література:

2.1 Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 49 (ратифіковано -18.10.2006 р., набрання чинності - 01.01.2010 р.)

2.2. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 47-48 (ратифіковано - 18.10.2006 р., набрання чинності - 01.03.2010 р.)

2.3. Про запобігання корупції: Закон України. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № 49. ст.2056

Допоміжна література:

3.1. Довідас Віткаускас, Гінтарас Шведас, Міка Аалто, Лоїк Геран. Спільна позиція експертів Проекту відносно законодавчих пропозицій щодо стягнення в дохід держави необґрунтованих активів / Justice cooperation internationale. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні». 07.09.2016 р. URL: <https://goo-gl.su/2EGD36C>

3.2. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М.І. К.: Ваїте, 2018. 472 с.

3.3. Запобігання корупції у запитаннях та відповідях: посібник для суддів. Київ: Ваїте, 2017. 146 с.

3.4. Запобігання конфлікту інтересів у діяльності органів системи Міністерства внутрішніх справ [Текст] : метод. рек. / [А. Б. Фодчук, О. М. Стрільців, І. Г. Гаман та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2019. 72 с.

3.5. Посібник за статтею 1 Протоколу №1 – Захист власності / Переклад українською: Олександр Дроздов, Вероніка Плотнікова, Олена Дроздова, Олександр

Вінський, Юлія Ісаєва. Рада Європи / Європейський суд з прав людини, 2019. 75 с.
URL: <https://www.echr.com.ua/publication/zaxist-vlasnosti-posibnik-zi-st-1-protokolu-1/>

Інформаційні ресурси в інтернеті (інтранеті)

1. Національне агентство з питань запобігання корупції
<https://nazk.gov.ua/uk/>
2. Національне антикорупційне бюро України <https://nabu.gov.ua/>
3. Державна прикордонна служба України: www.dpsu.gov.ua
4. Офіційний веб-портал «Судова влада України» <http://www.court.gov.ua>
5. Офіційний сайт Верховного Суду <http://www.scourt.gov.ua>
6. Офіційний сайт Верховної Ради України. <http://www.rada.gov.ua>
7. Офіційний сайт Генеральної прокуратури України <http://www.gp.gov.ua>
8. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
9. Офіційний сайт Президента України <http://www.president.gov.ua>
10. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua>
11. Модульне середовище [Електронний ресурс] – <http://10.241.24.9/>.